

Окрім того, варто вперше з 24 лютого 2022 року Україна здійснила експорт електроенергії; на чотири місяці продовжено термін дії зернової угоди, яка окрім позитивного торговельного балансу, сприяла стабільності гривні, адже до країни надійшло більше валюти. Станом на 5 квітня 2023 року обмінний курс становив 37,15–37,30 грн/дол порівняно з 38,90–39,09 грн/дол станом на 5 березня, що вказує на зміцнення національної валюти. При цьому облікова ставка залишилася незмінною на рівні 25%. У банківській сфері варто відзначити той факт, що НБУ змінив вимоги щодо обов'язкових резервів банків з метою посилення монетарної трансмісії, що повинно стимулювати банки збільшувати ставки за депозитами.

Як бачимо, українська економіка продовжує зазнавати суттєвого впливу від повномасштабної війни, яку веде росія проти України. При цьому варто зауважити, що у багатьох секторах спостерігаються позитивні очікування та тенденції, так як і бізнес, і населення зуміло адаптуватися до нових складних умов господарювання. Слід розуміти, що даний процес триватиме стільки, скільки й триватиме війна, а тому зусилля кожного українця сьогодні повинні бути спрямовані на її якнайшвидше завершення з метою мінімізації як економічних, так і соціальних наслідків.

Література

1. Просто про економіку (на основ і матеріалів Інфляційного звіту за січень 2023 року). URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/prosto-pro-ekonomiku-na-osnovi-materialiv-inflyatsiyogo-zvitu-za-sichen-2023-roku> (дата звернення: 10.04.2023 р.).
2. ЄБРР, США і Швеція оцінили вплив війни на МСП в Україні. Офіційний портал Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <https://www.ebrd.com/ukraine-sme-research-results> (дата звернення: 15.04.2023 р.).
3. Біженці з України: хто вони, скільки їх та як їх повернути? Центр економічної стратегії. URL: <https://ces.org.ua/who-are-ukrainian-refugee-research/> (дата звернення: 09.04.2023 р.).
4. Трекер економіки України під час війни. Центр економічної стратегії. URL: <https://ces.org.ua/tracker-economy-during-the-war/> (дата звернення: 13.04.2023 р.).
5. Як українській економіці вдається виживати під час війни. Онлайн-ресурс DW. URL: <https://www.dw.com/uk/ak-ukrainskij-ekonomici-vdaetsa-vizivati-pid-cas-vijni/a-65213875> (дата звернення: 10.04.2023 р.).
6. Обсяг українського експорту в лютому 2023 року зріс на 15,3%. Офіційний веб-портал GMR center. URL: <https://gmk.center/ua/news/obsyag-ukrainskogo-eksportu-v-ljutomu-2023-roku-zris-na-15-3-m-m/> (дата звернення: 14.04.2023 р.).

УДК 37.091.12.011.3-051:005.412

Г. Литвинюк

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна

КРИТЕРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ У ВИМІРАХ ЛОКАЛЬНОЇ ЕКОСИСТЕМИ

Н. Lytvynyuk

CRITERIA FOR THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS IN TERMS OF THE LOCAL ECOSYSTEM

Екосистема освіти України формує великий простір можливостей для професійного розвитку педагогів засобами неформальної освіти. Здійснює модернізацію педагогічної діяльності в контексті трансформації освітньої системи до рівня життя.

*III Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ
КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»*

В європейській педагогіці з'явився елемент нового покоління екосистеми – навчання впродовж життя, який об'єднав усі складові (традиційні, інноваційні, новаторські) разом із сучасними інтерактивними формами, орієнтованими на розвиток ключових компетентностей особистості. Цей динамічний процес із власними компетенціями та теоріями, ролями й зобов'язаннями, видами діяльності та взаємодіями дістав назву «індивідуальна траєкторія професійного розвитку педагога».

Сучасний етап розвитку освітнього простору суспільства характеризується системним реформуванням, модернізацією, підтримкою інноваційного розвитку, переходом до безперервного навчання не тільки як до перспективного напрямку, а й як до зовсім нової парадигми освіти. Таким інноваційним поступом та змістовим ресурсом локальної екосистеми повинні стати Центри професійного розвитку педагогічних працівників (ЦПРПП).

Одним із напрямків модернізації ЦПРПП сьогодні є запровадження та реалізація компетентнісного підходу. Тому концепція модернізації загалом орієнтується на розвиток професійних компетентностей педагогів. У сформованих умовах педагог, щоб бути успішним і затребуваним, повинен бути готовим до будь-яких змін, вміти швидко й ефективно адаптуватися до нових потреб, проявляти прагнення бути професіоналом, постійно оновлювати свої знання та вміння, прагнути до саморозвитку, проявляти толерантність до невизначеності, бути готовим до ризику, тобто професійно компетентним.

Важливим аспектом діяльності сучасного педагогічного працівника є планування власної діяльності та прогнозування очікуваних результатів. Педагогічна діяльність у закладі освіти має бути зорієнтована на оволодіння учнями ключовими компетентностями та вмінні застосовувати їх у повсякденному житті. Для цього можна використовувати різні організаційні форми освітнього процесу (класно-урочну, навчання у групах, змішане навчання, перевернуте навчання, веб-квести, навчальні екскурсії, проєктну роботу тощо). Під час проведення навчальних занять вчитель обирає форми роботи, спрямовані на творчу, аналітичну роботу учнів.

Суспільство вимагає відповідальності й гарантій за якість освітніх послуг. Якщо говорити про якість освітніх послуг, то необхідно розглядати це соціально-педагогічне явище у двох форматах: діяльнісно-формульовальному та коригувально-узагальнювальному. У першому випадку досліджують концептуальні аспекти щодо визначення й оцінювання професійної компетентності педагога як критерію, від якого залежить вірець функціонування освітнього процесу в закладі освіти. Зокрема, критерії: мотиваційний, професійний, результативний, і які показники й продуктивні інструменти дають можливість їх оцінювати? Якими способами можна це зробити та який діагностичний інструментарій потрібно дібрати? У другому випадку стоять прагматичні цілі: як здійснити моніторинг якості сформованої траєкторії професійного розвитку педагога та в який спосіб можна впливати й управляти процесом її вдосконалення? Що необхідно зробити, щоб очікувані результати відповідали поставленій меті та на її підставі можна було зробити об'єктивно корекційний висновок?

У наукових розвідках проблема пошуку критеріїв та показників сформованості траєкторії професійного розвитку педагога розглядалися Б. Боднарєнко, О.Добасюк, Ю. Картава, С. Литвинова, В. Сидорєнко, А. Хуторським, Н. Ясінська та ін.

Схарактеризуємо змістову спрямованість критеріїв, які сприяють досягненню нової якості педагогічної дії вчителя.

Мотиваційний критерій орієнтований на бажання педагога самовдосконалюватися; пошук дієвих механізмів навчання, які будуть збалансовані у потребі, компетентні, автономні; стратегічні цілі професійного розвитку; саморозвиток

та самокорекцію. Саме мотиваційна складова є тим рушієм, який сприяє правильному формулюванню педагогом своїх цілей для професійного зростання. Мотиваційний кут зору вдало показує вплив зовнішньої та внутрішньої мотивації, задіявши спільний простір, часові рамки, ключову діяльність особистості.

Професійний критерій розглядається у цілісному поєднанні підкритеріїв: педагогічна культура, професійна мобільність, професійна відповідальність, професійна майстерність та професійна кар'єра.

Професійний критерій орієнтований на досягнення нової якості педагогічної дії; нові стилі педагогічної діяльності; використання засобів неформальної освіти; комплекс цілеспрямованих дій науково-методичного супроводу педагогу; професійне середовище з інноваційними ознаками; бажання творчо працювати; якісні маркетингові освітні послуги; професійне зростання та кар'єру; використання маркерів розумного контролю; акмепрофесіоналізм.

Професійна майстерність є ключовою складовою самокерованості педагога, яка здатна демонструвати високий результат педагогічної діяльності, вміння запроваджувати, реалізовувати свій творчий потенціал для проектування індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Результативний критерій націлений на отримання високої результативності за траєкторією професійного розвитку педагога; вміння використовувати чіткі часові рамки для корекції професійної траєкторії; появу авторських методичних продуктів як якісної ознаки виконаних цілей; засвоєння інноваційних ролей педагогом; широке використання в педагогічному обігу; підбір продуктивних інструментів самодіагностики для довершеності своєї траєкторії.

Результативність сформованої траєкторії професійного розвитку педагога розглядається як інтегральна оцінка кінцевого етапу професійної діяльності педагога, а й необхідна умова набуття розвитку та збереження професіоналізму, авторитету.

Усвідомлення сучасного педагога лежить у площині: розвитку компетентностей які слугуватимуть на практиці досягненню успіху у професійному зростанні; високого рівня розвитку професіоналізму, який є основою для забезпечення сучасного рівня якості освіти здобувачами (учнями); інноваційний рівень педагогічної діяльності, гнучкість, мобільність, варіативність форм, методів, змісту, технологій; створення принципово нових інтелектуальних продуктів, які безпосередньо вплинуть на результативність освітнього процесу Нової української школи.

Відповідно до Концепції Нової української школи досягнення нової якості педагогічної діяльності вчителя є важливим показником вартості освіти та обов'язкове вивчення основних критеріїв його самовдосконалення. Тому питання діагностики в роботі педагога повинно чітко окреслювати:

- рівень науково-теоретичної підготовки,
- рівень психолого-педагогічної підготовки,
- рівень професійних знань та вмінь,
- рівень готовності до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення,
- партнерство між вчителем і учнем,
- рівень комунікативних здібностей.
- дослідно-експериментальну роботу,
- аналітична діяльність вчителя.

Використання педагогом критеріїв і продуктивних діагностичних інструментів в педагогічній діяльності відбувається шляхом накопичення інформації про рівень сформованої траєкторії професійного розвитку, етапи саморозвитку та самоосвіти педагога, бачення помилок і пошук механізмів вирішення, наявність професійної компетентності, появу адаптивних інструментів для професійного розвитку, наявність

самотивації на успіх, вміння змінювати свої мотиви у професійній діяльності, набуття нових індивідуальних навичок, безперешкодне подолання сфер професійної турбулентності під час війни.

Таким чином у кожного педагога з'являється можливість прогнозувати та конструювати особистісний розвиток, забезпечуючи безперервне професійне зростання як інвестицію в саморозвиток.

Література

1. Зазюн І. А. Неперервна освіта як основа соціального поступу. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2001. № 1, С. 15-23.
2. Литвинюк Г.І. Створення компетентнісного методичного простору міста Тернополя в умовах реформування освіти. *Методист*. 2018. № 10 (82), С.6-28.
3. Скорик Т.В. Освіта впродовж життя в контексті євроінтеграційних процесів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету: Серія Педагогічні науки*. 2016. Вип. 135, С.232-235.

УДК 358.4:355.4

С. Мосов, д-р військ. наук, проф.

Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту, Україна

В. Присяжний, канд. техн. наук

Національний центр управління та випробувань космічних засобів, Україна

С. М. Салій, канд. військ. наук, доц.

Центр наукових і науково-технічних досліджень «National Security», Казахстан

РАДІАЦІЙНА, ХІМІЧНА ТА БІОЛОГІЧНА РОЗВІДКА З ВИКОРИСТАННЯМ БЕЗПІЛОТНИКІВ

S. Mosov, Dr., Prof.; V. Prisiazhnyy, Ph.D.; S. Saliy, Ph.D., Assoc. Prof.

RADIATION, CHEMICAL AND BIOLOGICAL INTELLIGENCE USING DRONES

За допомогою БпЛА зі встановленою на їхньому борту спеціальною апаратурою на теперішній час здійснюється розвідка радіаційної, хімічної та біологічної обстановки як під час бойових дій, так і при виникненні надзвичайних ситуацій (далі – НС) техногенного характеру.

Одним з найбільш ефективних методів радіаційної розвідки (контролю) в районах, постраждалих від радіоактивного забруднення, а також пошуку радіонуклідних джерел, як показує світовий досвід, є вимір приземного гамма-випромінювання за допомогою вимірювального обладнання, встановленого на борту безпілотного літального апарату (далі – БпЛА). Основними перевагами використання БпЛА в якості носія обладнання для вимірювань іонізуючого випромінювання перед пілотованими літальними апаратами вважається його прийнятна вартість і економічність [1]. Так, британський квадрокоптер RISER оснащений навігаційною системою GPS, знімальними камерами високої просторової розрізненості та детектором гамма-випромінювання «N-Visage», що передає зображення отриманих даних у кольорі та тривимірному масштабі. Після зльоту БпЛА RISER і прольоту згідно заданого маршруту дані про радіацію й інша відповідна інформація синхронізуються з точним GPS-положенням і відправляються в масштабі реального часу зовнішньому пілоту (оператору) на наземну станцію і зберігаються на борту. Після посадки всі докладні дані відновлюються, що означає, що фотографічна/географічна інформація